

SKÄRGÅRD MED LEVANDE KULTURLANDSKAP

Ingmarsö är en ö i förvandling för att bevara skärgårdens vackra och öppna kulturlandskap. Här finns allt från en levande kulturborg till en välbesökt krog. Text & foto: Lars-Åke Redéen och Lars H Lindén

INGMARSÖ I STOCKHOLMS mellanskärgård ligger en bit öster om Ljusterö, nordväst om Möja. Det är enkelt att ta sig hit med egen båt eller med skärgårdsbåt. Ön är väldigt populär, bland annat för att den har så mycket att bjuda på. Här finns något för alla, oavsett om man vill vandra eller bara ligga i solen och ha det skönt.

Det finns bra service till de knappt 200 åretruntboende på Ingmarsö. På sommaren växer dock antalet till det tredubbla. Här finns affär med ombud för post hela året.

Skolbarnen däremot får ta sig till andra öar i närheten.

Till sommaren 2019 invigs Ingmarsös nya gästhamn. Den har blivit möjlig tack vare EU-projektet Seastop och Central Baltic, som har beslutat att stödja utvecklingen av 21 små hamnar i Stockholms, Ålands och Åbolands skärgårdar med 30 Mkr tillsammans med Värmdö, Österåkers och Norrtälje kommun samt länsstyrelsen och landstinget. Totalt ska Seastop investera 40 Mkr i de 21 hamnarna.

För gästhamnen på Ingmarsö, som drivs

av Ingmarsö Utveckling AB, innebär det ett nytt servicehus, nytt reningsverk och en anläggning för avsaltning av havsvatten. Här blir även ett nytt servicehus med toaletter och duschar, sådant som brukar stå högst på båtfolkets önskelista.

MATTS OCH SOLVEIG Jansson är ett par kämpar som ser till att det typiska kulturlandskapet hålls öppet, något som vi alla kan glädjas åt. De driver Brottö Gård på Brottö, som är förbunden med Ingmarsö.

Många års slit och hårt arbete ligger bakom den öppna landskapsbilden på Brottö. Matts och Solveig har avverkat skog och grävt för att förändra landskapet till hur det en gång såg ut. Till sin hjälp har de haft maskiner men också kor och får, som gärna tuggar sig igenom den växtlighet som annars tar över våra öar.

– Det här är inget museum utan vi lever i detta. Förut hade öborna enkla maskiner men många armar. Nu är det modernare maskiner men nästan inga armar. De ligger på solstolarnas armstöd när det är fina dagar, säger Matts Jansson.

När arbetet med att återställa landskapet på Brottö var situationen en helt annan. 30

procent av åkermarken var igenväxt. Efter hårt arbete är marknaderna idag öppna och ljusa igen.

– Det är fint nu. Men kulturlandskapet är inget som blir till av sig själv, det är påverkat av människor och kräver underhåll.

– Jag vill bevara vårt kulturresevat för att kunna synliggöra för andra så att de förstår ursprunget med markanvändningen här.

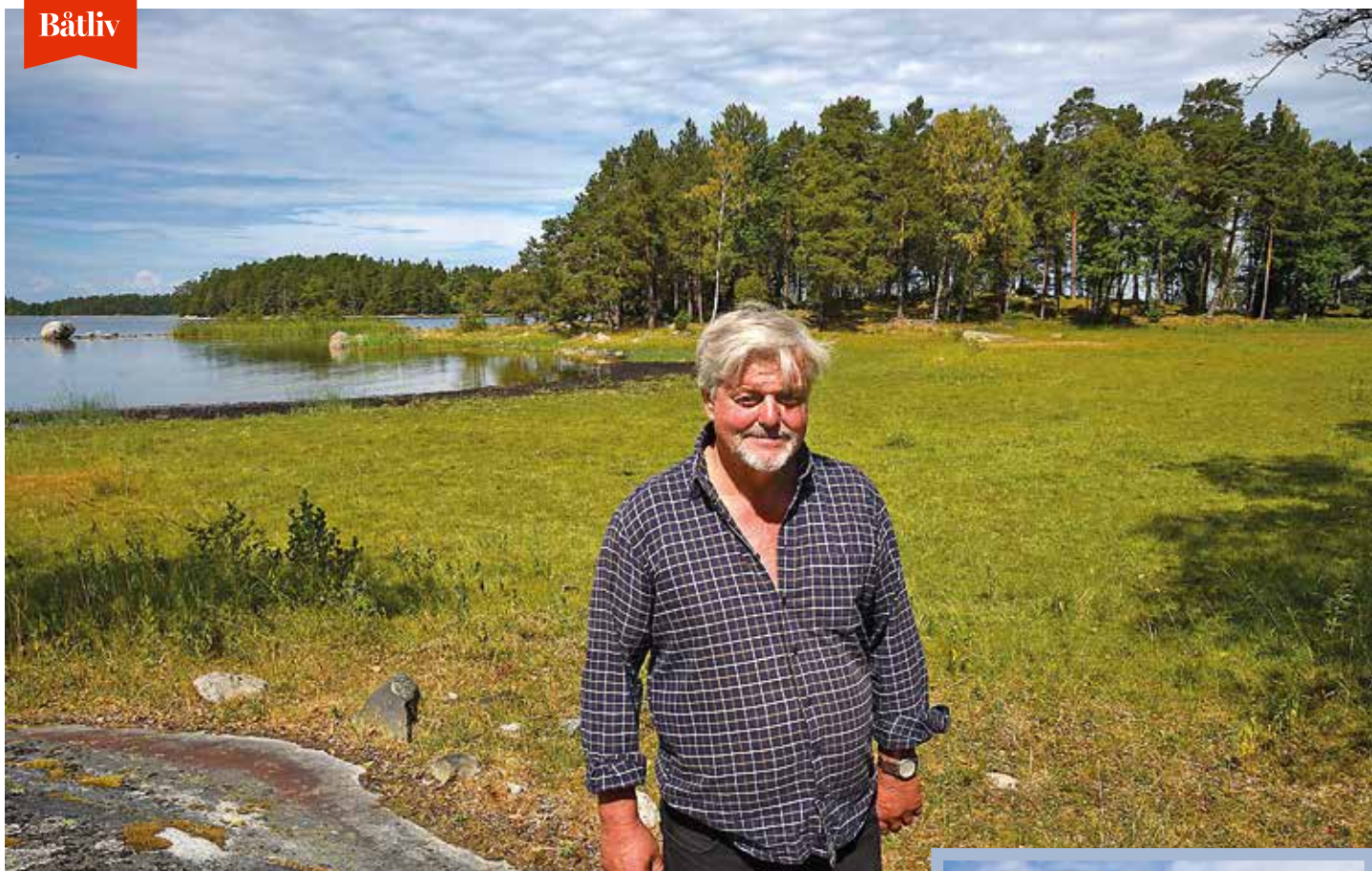
TOTALT ÄR DET elva hektar med bete och vall inräknat som Matts och Solveig har hjälpts åt att hålla öppna. Här finns fina ängar, en ljus och öppen skog och kossor och får som går och betar. I de skyddade vikarna ligger fritidsbåtsägare och njuter. Den som vill kan gå

iland och ta en promenad på ön.

Arbetet har delvis skötts tack vare att området blivit ett statligt kulturresevat med Länsstyrelsen som uppdragsgivare genom ett skötselavtal. Enligt avtalet ska markerna vara öppna och att det ska finnas ett visst antal djur på ön.

– Korna betar mycket effektivt. I stort sett allting här höll på att växa igen, men tack vare djuren är det öppet och fint sedan vi började vårt arbete på allvar 2004, säger Matts.

– För oss handlar det om mångsyssleri. Skärgården har i långa tider varit väldigt viktig för staden. På segelvägarna fraktades fisk, värme, tegel, kalk och mycket annat in till staden. Jaktens var också viktig här ute, främst ➔

Matts Jansson har tillsammans med sin fru Solveig lagt ner ett enormt arbete för att hålla Brottös landskap öppet. I bakgrunden syns en del av resultatet av Matts hårda arbete med landskapet.

Flytande toatömningsstation utanför gästhamnen.

En av frivilligarbetarna i skogen.

Välbesökt krog med brygga

SANDRA BLOEMER DRIVER sedan flera år Ingmarsö krog. Hon kommer från Västervik i Småland, men trivs på Ingmarsö.

– Vi har öppet från och med maj på helgerna och från 1 juni har vi öppet varje dag till slutet av augusti. Därefter blir det öppet över helgerna plus att vi har öppet vid julen, säger Sandra.

Krogen är välbesökt med bra mat och trivsamt miljö. Den som är ute och seglar eller kör motorbåt kan enkelt lägga till och ta en bit mat här.

Krogen samarbetar med olika RIB-företag, men enklast är ett komma hit med egen båt. Man kan lägga till invid krogen eller i gästhamnen en liten bit bort och gå till krogen.

på fågel och småvilt.

Sommaren 2018 skapade extra press på alla som har djur på grund av torkan. Djuren på Brottö måste också ha mat under den kommande vintern.

– Under sommaren är det viktigaste för oss att bära in höet. När vi har gjort det kan vi andas ut. 2018 var det extra viktigt på grund av torkan, men jag tror att vi fick in så mycket att det räcker.

Matts tar oss med på en runda runt markerna där han har slitit i ur och skur. Hans tips för andra som vill ha ett öppet landskap är tydligt:

– Man kanske ska tänka sig för hur man använder marken och inte bygga golfbanor och hus av allting. Jordbruksmarken är känslig och viktig.

En av belöningarna är att många besökare ofta kommer för att besöka den här delen av Ingmarsö. Tack vare skärgårdsbåtarna är det enkelt att ta sig ut hit och vandra eller cykla runt på öarna.

För den som kommer med egen båt finns här även sjömack. På Ingmarsö finns även bland annat ett båtbyggeri och en av Taxi Stockholms växlar. ☺